

ORIGINES
CARTVS
SIANORVM
MONASTERIORVM
PER ORBEM VNI-
uersum.

*ALBERTVS MIRAEVS,
Bruxell. Canonicus & Scholaſticus
Antwerp. eruendo publi-
cabat.*

COLONIAE,
Apud Antonium Hieratum.
ANNO M. DC. IX.

REVERENDO

IN CHRISTO PATRI D.
HERCVLI VVINCKELIO,

bruxellensi, eiusdem Urbis Cartusia

PRIORI *vigilantissimo, ac Teu-*

tonica Prouincia VISI-

TATORI *dignif-*

simo,

DO DICO CONSECRO.

ON diu, nec ancipiti
animo, deliberandū
mihi fuit, Vir REVE-
RENDE, cui munus-
culum hoc meum of-
ferrem: tibi debeba-

tur. Argumentum spectro? Tui insti-
tuti res est; & tu inter sacri huius Ord-
nis Antistites pietate, doctrinâ, mode-
stiâ emines. Iure igitur meritissimo,
hoc quidquid est, tuæ censuræ submit-
timus. Quid quod hoc ipsum propriè
est tuum? Cœnobiorum namque CA-
TALOGVM, quem damus, ex Cartusie

A 2

vestræ

vestræ Bruxellensis Bibliotheca accepimus; vna cum *Petri Dorlandi Chronico*, siue *Corona Cartusiana*, vt auctor ipse nuncupat, atque indigitat. Quod quidem viri eruditi iuxta ac pij scriptum statucram pariter, publico Ecclesiæ bono, typis euulgare; nisi me vir optimus P. THEODORVS PETREIVS, Cartusiæ Coloniensis alumnus pro suo in sacram vestram familiam studio, præuenisset. Habebunt itaque in posterum, quod de sui instituti initijs ac progressu sodales vestri legant, alij æmulentur.

Sic & *Ioannem Baptistam Signium*, Bononiensem, itemque *Arnoldum Bassium*, sodalem Vvindsensem, Canonici Augustiniani; *Ioannem Trittemiũ* & *Arnoldum Vuionum*, Duacensem, Benedictini; Parisiensem S. Martini Campensis monachum Cluniacenses; scriptorem anonymum, typisque nondum editum Cistercienses; *Seruatium Lairuelsum*, Hannonæ, S. Mariæ ad nemus in Lotharingia Abbatem, Præmonstratenses; *Trittemium*

mium, *Ioannem Gerbrandum*, Leidani Batauum, & *Petrum Lucium*, Bruxellensem, Carmelitæ; *Iosephum Pamphilum*, Episcopum Signinum, & *Antonium Goueam*, Priorem in India orientali Goanum, Augustiniani eremitæ; *Antonium Scenssem*, *Ferdinandum Castillum*, & qui Bruxellis, Duaci & alibi M. S. exstat, lucemque meretur publicam, *Geraldum Lemouicenssem*, Dominicani; *Franciscum Gonzagam*, Episcopum Mantuanum; *Henricum Vuillottium*, Belgam, aliosque Franciscani suorum primordiorum ac progressuum nacti sunt præcones. Sic & Basilianos, Camaldulenses, Cælestinos, Crucigeros, Hieronymianos, Iesuitos, Valli-scholares, Seruos B. Mariæ, Oliuetanos, Trinitarios, & alios religiosorum hominum cœtus, *Sabellius*, *Volaterranus*, *Polydorus*, *Vergilius*, *Paulus Morisus*, *Renatus Choppinus*, *Hieronymus Platus*, *Thomas Bozius*, & alij suis scriptis commendarunt.

Nec solus vobis præco *Dorlandus* obtigit. Habuistis & *Petrum Sutorem*,

Cartusianorum olim Parisiensium Priorem, Henricum Calcarientem, Priorem Colonensem, & Arnoldum Bostium, Carmelitā Gandensem, optimè de religiosa vestra familia meritos. Quorum quidem posterior Coloniae apud praefatum P. THEODORVM PETREIVM adseruatur; dignus profectò, qui in lucem adspectumque proferatur.

Sed hæc vestris curæ erunt, scio. TV interim Reuerende in Christo Pater, qualecumque hoc munus benigno vultu accipe, & conatum nostrum adfectus, erga sacrum vestrum Ordinem iam inde à primis annis mihi innati, titulo excusa, vel, quod malim, amæquum siquidem, vt quibus idem est natale solum, illis & eadem sit animorum coniunctio, mutuusque amor. Sunt quidem, fateor, multorum cœnobiorum exordia nobis nondum cognita: sed curis secundis, aliorumque industria aliquid hîc fuit relinquendum. Et verò, quod M. Varro ait, *vt in bona segete neque nullum est spicum nequam, neq; in mala non aliquod bonum;*

ita

ita nemo est reprehensus, qui è segete ad spicilegium reliquit stipulam. In quo defino, & maiorem in modum rogo, vt nostri, dum facis, sis memor: Antuerpiæ, Kalend. Decemb. clv. lvc. iix.

*Aubertus Miræus, Bruxell.
Canonicus & Scolarcha
Antwerp.*

CENSURA.

QUOD presenti libello, illustriora Cartusiani Instituti Cœnobio, eorumque origines, & quasi prima fundamenta, studio AVBERTI MIRAEI Canon. & Scholastici Antwerp. e tenebris eruta, conspiciantur; dignum censeo, qui in lucem prodeat, cum ad religiosi istius instituti maiorem commendationem, tum ad sedulam piorum Fundatorum imitationem. Antuerpiæ, Anno M. DC. IX. 10. Februarij.

Laur. Beyerlinck Antwerp. S. Theol. Licent. Canonicus Antwerp. & Cenfor librorum.

APPROBATIO CENSORIS.

FTego GHISBERTVS SPECH-
TIVS, inquisitor hæreticæ prauitatis, ac S. Theologiæ Professor, do-
consensum, vt hæ ORIGINES CAR-
TVSIANORVM MONASTERIO-
RVM publico bono in lucem profe-
rantur. Datum in Conuentu nostro
Dominicano anno M. DC. VIII.
XXV. Octobris.

PETRVS VENERABILIS,
ABBAS CLUNIACENSIS, LIB. II.
de Miraculis, cap. xxviii.

Seruatur in Burgundia partibus in-
ter omnes Europa nostra monastici
ordinis professiones, professio quadã mul-
tis alijs eiusdem monastici propositi san-
ctior & cautior, instituta nostro tempore
à quibusdam Patribus magnis, doctis &
sanctis: M. Brunone Coloniensi, Landui-
no Italico, ac quibusdam alijs verè ma-
gnis, & Deum timentibus viris.

L A V.

LAURENTIVS LEODICEN-
SIS, IN HISTORIA EPISCOPO-
rum Virdunensium, quæ apud me
exstat M. s. floruit is an-
no 1190.

Cartusiensis religio, mundo hæcenus
inaudita, de sanctissima schola reue-
rendissimi Brunonis processit, quæ in car-
ne extra carnem, insolito mortalibus mo-
re, viuendo, angelos in terra, Ioãnem Ba-
ptistam & Paulum eremitam in deserto
nobis hodie repræsentat: vt meritò hanc
religionem florem mundi nomines, vt
hanc esse animal simile aquila in cælum
volanti, iure pronunties.

IACOBVS DE VITRIACO
S. R. E. CARDINALIS.

CARTVSIANA religionis rigor di-
strictionis, & districtio rigoris, tã-
quam fornax Spiritus sancti aurum pur-
gans, & scoriam ex argento separãs, fal-
sios fratres diu retinere non potest. Vnde
cella comparatur mari, quod morticinũ,
quantocius poterit, proyicit.

A S FRAN

vixit an.
Dom. M.
cc. XX.

FRANCISCVS PETRAR-
CHA.Vixit
an. 1350.

ORDO CARTVSIENSIS *est, quem nemo deceptus, nemo inuitus intrat, in quo nullus perseverare fictus potest.*

EX HISTORIA VITAE S.
BRVNONIS, apud LAVREN-
TIVM SVRIVM.

CARTVSIANVS Ordo hodieq. *præ cæteris (quod tamen, pace omnium, dictum volumus) priscum illum rigorem suum retinere videtur.*

Plura Sacri CARTVSIENSIS Ordinis ELOGIA, vide in principio Catalogi Scriptorum illustrium, seu BIBLIOTHECA CARTVSIANA, quam nuper apud ANTHONIVM HIERATHIVM, celebrem Vbiorum typographum edidit Pater THEODORVS PETREIVS, eiusdem ibidem instituti alumnus, atque in talibus eruendis cum primis sedulus.

ORI-

ORIGINES

CARTVSIANO-
RVM MONASTE-
RIORVM.

CAPVT I.

PROVINCIA GEBEN-
nensis.

I. ARTVZIA MAIOR, sita est in monte, densas inter silvas, apud Gratianopolim, in Delphinatu, regni Galliae prouincia. Eum locum, donante S. Hugone Episcopo Gratianopolitano, incolere coepit S. BRVNO, cum sodalibus suis anno Dom. M. LXXXIV. vt in historia vitæ eius legitur, apud Laurentium Surium, die 6. Octobris.

Huius loci Prior siue Præfectus totius Ordinis Cartusiani princeps est, atque antesignanus. Ibidem generales ordinis conuentus quotannis celebrari solent.

2. Do-

10. ORIGINES CARTVS.
2. Domus siue monasterium VALONIS.
  3. Domus ANGIONIS.
  4. REPAVSATORIVM.
  5. VALLIS S. HVGONIS.
  6. Domus ALLIONIS.
  7. POMERIVM.
  8. Domus S. SPIRITVS, apud Lugdunum, Galliā emporium, ad Rhodanum fluuium.
  9. VALLIS SANCTA.
  10. CALESIVM.
  11. PARS DEI.
  12. SANCTVS LOCVS DE LANCEA.
  13. Domus siue VALLIS VIRTVTVM. Catalogus M.S. Bruxellensis, & Petrus Sutor lib. 2. tract. 3. cap. 7. notant hoc monasterium fuisse situm in Scotia.
  14. MELAMENSE cœnobium, vulgò MELAM, est monialium.
  15. Domus CORRERIAE, est vnita maiori Cartusiā.

CAPVT

CAPVT II.

PROVINCIA COMITATVS
Provincia, in tractu Massiliensi.

1. Domus DVRBONIS, aut *D'Vrbonis.*
2. MONS RIVI.
3. VALLIS S. MARIAE.
4. VERNENSE monasterium, vulgò VERNE.
5. VALLIS BENEDICTIONIS.
6. VALLIS BONA.
7. Domus BONI PASSVS.
8. PRATVM MOLLE, monialium.
9. Domus BERTAUDI, itidem monialium, est vnita domui Durbonis.

CAPVT III.

PROVINCIA AQTIVITANIAE.

1. Domus BONAE FIDEI.
2. GLANDERIVM.
3. PORTVS B. MARIAE.
4. Domus S. CRVCIS, in Iaresio.
5. VALLIS CLARA.
6. Do-

6. DOMUS BELLI VISVS, apud Castras.
7. DOMUS S. SALVATORIS, apud Villam-Francam.
8. CADURCENSE monasterium, Albiæ Cadurcorum sitū, primitus Templum equites tenuerunt: sed ijs profligatis, ad Cartusianos id transtulit Ioannes XXII. Pont. Max. ante pontificatum Episcopus Cadurcorum: uti Franciscus Petrarcha, in epistol. ad Sagramorum equitem & monachum, & ex eo Renatus Choppinus, Monasticôn lib. 2. tit. 1.

CAPVT IV.

PROVINCIA CATALONIAE.

1. SCALA DEI, diœcesis Tarracoenensis.
2. PORTA COELI, in regno Valentiaë, est fundata ab Andrea Albalato, Archiepiscopo Valentino, & collegio Canoniorum eius urbis.
3. MONS HILARIS B. MARIAE, vulgò *Montioly*, distat secundo milliari à Bar-

à Barcinone, vrbe celebri.

4. VALLIS IESV CHRISTI, amœno ad flumen loco est sita, secundo lapide à Cæsaraugusta. Insignis hoc loco Bibliotheca, libris optimis instructa visitur.
5. DOMUS IESV NAZARENI, in Maiorica insula, quæ inter Baleares insulas est maxima.

CAPVT V.

PROVINCIA CASTELLAE.

1. DOMUS B. MARIAE DE PAVLARI. Apud Segobiam Castellæ urbem, lanarum artificio celebrem, haud longè à pago *Rascafia*, CARTVSIANORVM domicilium, cui PAVLARI nomen est, ipso ædificij splendore, copijs, & loci sanctitate in Hispania celeberrimū, Ioannes I. Castellæ Rex impensâ suâ excitavit. Obijt is anno M. CCC. XC.
2. HISPALENSIS Cartusia, Hispanicè *Las Cuebas*, B. Virgini Matri sacra, loco amœnissimo, ad Bætum fluuium sita est, haud longè à muris urbis vulgò

14 ORIGINES CARTVS.

gò *Sevilla* dicitur, Hispalensis; quæ nobilissimum est emporium, & merciũ Indiæ occidentalis receptaculum longè amplissimum. Hoc in monasterio spectantur sepulchra ducum Alcalæ; quibus & dotem suam, ni fallor, debet acceptam.

3. ANAÏENSIS Cartusia, B. Virgini pariter sacra, vulgo de *Anaya*, ad Durium fluuium, haud longè à Tordesilla vrbe.

4. Domus S. MARIAE DE MIRAFLORES, non procul Burgensi vrbe, exstructa est à Ioanne II. Castellæ Rege, qui ibidem cū coniuge sua cõditus iacet.

5. Domus DEFENSIONIS B. MARIAE, apud Xerecium.

6. Domus CONCEPTIONIS B. MARIAE, DE CASALLA.

7. SCALA DEI, in Portugalia.

8. AVLA DEI, in Portugalia. Ex his altera apud Eboram, altera apud Olyssiponem, Lusitaniæ seu Portugaliæ metropolim est sita.

9. Domus NOSTRAE DOMINAE DE
GRA-

MONASTERIORVM. 15

GRATIA, in diocesi Hispalensi, amplissimis vectigalibus dotata, Guadalætæ fluuiio adiacet.

10. Domus S. MARIAE DE FONTIBVS, in diocesi Oscensi, sic dicta ab vbertate fontium, quibus abundat.

11. Cartusia GRANATENSIS, filia Paularensis monasterij. Eam namque fundatam ab ipsis Paularensis lego.

CAPVT VI.

PROVINÇIA BVRGVNDIAE.

1. Domus PORTARVM; fundata est temporibus S. Bernardi Abbatis Claræ-vallis: quod patet ex Petro Sutore lib. 2. de vita Cartusiana, tract. 3. cap. 5. & ex Dorlandi Chronico, lib. 4. c. 9.

2. ARVERIAE.

3. SILVA BENEDICTA.

4. VALLIS-CLVSA.

5. Monasterium MAIOREVI. Quod vnũ esse ex antiquissimis Ordinis cœnobijis constat ex epistola 25. lib. 6. Petri Cluniacensis Abbatis, qui vixit tempore D. Bernardi Clarævallensis.

B

6. Mo-

- 16 ORIGINES CARTVS.
6. Monasterium SELLIONIS.
  7. BONVS LOCVS, tribus miliaribus à Salmis.
  8. Monasteriū MONTIS MERVLAE.
  9. SILIGNIACVM, in Sabaudia.
  10. PETRICASTRENSIS, siue PETRICASTELLENSIS Cartusia, apud Sabaudos notissima. Est ea fundata ab *Amadeo*, eo nomine sexto, Sabaudie Comite: qui & ordinem Equitum Annunciationis Angelicæ instituit. Pro cuius sodalitiij Equitum salute, perpetuæ ad Deum preces in ista Cartusia funduntur. Obijt autem *Amadeus*, an. 1383. cum Allobrogibus annos XI. præfuisset.
  11. POLETENSE monasteriū, virginū.
  12. SALETARVM itidem monialiū.

CAPVT VII.

PROVINÇIA FRANCIÆ.

1. VALLIS DEI, fundatorem agnoscit *Rotrodum* Pertici Comitem: teste Petro Sutore, lib. I. de vita Cartusiana, tract. 3. cap. 2. pag. 65.
2. LVVIGNIACVM.
3. LIGETVM.

4. AP-

MONASTERIORVM. 17

4. APPONIACVM.
5. DOMUS BELLI-LARICI.
6. VALLIS S. GEORGII.
7. PARCVN, in diœcesi Cenomanensi. Fundum exstruendo monasterio dedit virgo quædam inclytâ, ex nobilissima Alenconiorum familia; ædificia verò B. *Gaufridus* Cenomanensis Episcopus, ibidem sepultus excitauit: teste Sutore lib. 2. tract. 3. cap. 6.
8. VALLIS VIRIDIS, apud Lutetiam Parisiorum, à S. Ludouico Francorū Rege, eius nominis Nonno, excitata est in fundo Palatij olim regij, quod *Vauuertum* nuncupabant: teste Francisco Belleforestio, in sua Cosmographia, & Petro Sutore, citato loco. Spectantur in hoc cœnobio plurimi tumuli procerum, cum sacri tum profani ordinis. Solent & loci eius monachi erga pauperulum vulgus hominum, suburbana Lutetiæ incolentium esse liberalissimi.
9. BASSA-VILLA.
10. VALLIS PROFVNDÆ.
11. FONVS B. MARIAE.

B 2

12. FON-

12. FONTANETVM, apud Belnense opidum, Ducatus Burgundiæ, ab *Guidone* Burgundiæ Duce ann. 1332. est institutum ac dotatum: teste Belleforestio citato libro. Huius tractus vina, vulgò *Belnensia* nuncupata, apud Frācos & Belgas, ob præstantiam, maximo sunt in pretio.

13. Domus B. MARIÆ DE PRAETEA, apud Trecas, Campaniæ urbem.

14. Domus S. TRINITATIS, apud Divionem Ducatus Burgundiæ Metropolitim. Hoc monasterium *Philippus Audax*, Burgundiæ Dux, & Flandriæ, per coniugium cum Margarita, vnica Ludouici Malani filia, contractum, Comes à fundamentis suo ære excitauit. Cuius itemque filij *Ioannis Diuionensis*, & nepotis *Philippi Boni*, ex ordine Ducum Burgundiæ, tumuli ibidem marmorei visuntur.

15. Domus ROSÆ NOSTRÆ DOMINÆ, apud Rotomagum, Normaniæ emporium.

16. Domus SS. ROCATIANI & DONATIANI, apud Nannetes, in Britan-

nia

nia Armorica, quam hodie Minorem nuncupant.

17. CAMPVS S. MICHAELIS D'AVRAY.

18. Domus BONÆ SPEI, apud Gallionem.

CAPVT VIII.

PROVINCIA PICARDIÆ.

1. MONS DEI, ad quos D. Bernardus celebrem illam de *vita Solitaria* scripsit epistolam.

2. VALLIS S. PETRI.

3. Domus B. MARIÆ DE MACCORT, in vrbe Valencenarum, apud Hannonas.

4. VALLIS S. ALDEGVNDIS, apud Audomaropolim, Artesiæ urbem. Huius auctor exstitit *Ioannes à S. Aldegunde*, Norcarmæ dominus, an. 1198.

5. Domus S. HONORATI, apud Abbatis-Villam, Picardiæ opidum.

6. MONS S. LVDOVICI, apud Nouiomum, Picardiæ urbem episcopalem. Huius cœnobij exordium ac dotatio

B 3

debe-

debetur Philippo Galliae Regi, S. Ludouici Regis filio; vt in sua Cosmographia testatur Belleforestius.

7. VALLIS S. SPIRITVS, apud Gofnaium, haud longè à Bethunia, Artesiorum opido. Hoc monasteriū, cum Xenodochio vicino, suo ere excitauit, ac vectigalibus annuis donauit *Theodericus Herissonius*, ex Præposito Aëriensi Episcopus Atrebatensis, qui anno 1328. moriēs, ibidem in oedio est conditus.

8. Domus B. MARIAE DE PRATES, apud Monstrolium opidum Picardiae, in finibus regni Galliae. De cuius fundatore consule Chronicon Dorlandi, lib. 6. cap. 28.

9. MONS S. ANDREAE, apud Tornacum, veterem Neruiorum sedem. De cuius monasterij initijs idem Dorlandus in Chron. lib. 6. cap. 27.

10. MONS S. MARIAE, cœnobium monialium, apud Bethuniam in Artesia.

CAPVT

CAPVT IX.

PROVINÇIA BELGII, SEV
Germania inferioris.

1. CAPELLA B. MARIAE, apud Angianum Hannoniae opidum. Quae quā praestantes olim doctrina ac pietate Viros produxerit, consule Dorlandū, lib. 7. Chronici, cap. 25. & sequentibus. Quin etiamnum hoc tempore Priorem habet admodum insignem P. *Adrianum Durpium*, Prouinciæ istius, vt vocant, Conuisitorem.

2. VALLIS GRATIAE, apud Brugas, Flandriae olim emporium, toto orbe notissimum, fundata est anno M. CCC. XVIII. teste Iacobo Meyero in Annalibus Flandriae. Huic nunc praest V. P. *Gisbertus Bouhuissius*, vir pietate ac humanitate suspiciendus.

3. Domus S. CATHARINAE, in Lirano Brabantiae opido. Stetit hoc monasterium olim ad muros vrbis Antuerpiensis, eo ferè loco, quo nunc

B 4

arx

arx visitur, à *Ferdinando Alvaro*, Albæ duce, Belgijque Governatore, an. 1567. excitata. Sed bello Geldro-Gallico, cui *Martinus Rossenius* contra *Carolus V.* Imp. præfuit, cum Antuerpiana ædificia in cineres concidissent, monachi novum Liræ cœnobium exædificaverunt. Cæterum Cartusiæ Antuerpianę dotator primarius fuit *Gratianus*, Belgicę *Dancardus Molenerius*, ciuis Antuerpięsis; vir admodum diues, de quo fusè Dorlandus in Chronico suo, lib. 6. cap. 30. pag. 372.

4. SIVAE S. MARTINI, apud Gerardi-Montem, Flandrię opidum.

5. DOMUS MONTIS S. GERTRVDIS, apud eiusdem nominis opidū, in Hollandię & Brabantię confinibus situm, conditorem agnoscit *Guilielmum Duueuordium*, nobilissima apud Batauos familiâ natum, & Osterhouti dominum. Floruit is an. XI. 1353. fuitq; in magnâ apud Belgarum Principes gratia. Idem cum liberis careret, opes suas in alterius insuper monasterij ædificationem pijsimè impendit: quod est monialium

nialium ordinis S. Clarę, olim extra muros vrbis Bruxellensis, nunc intra muros situm, eo ipso loco, quo fratres Hieronymiani, patrum memoriâ, cœnobium & gymnasium habuerunt. Cæterum *Duueuordius* in veteri isto S. Clarę monasterio, extra muros vrbis, honorificè conditus fuit: cuius tumulum, vnâ cū monasterio, ciuilia apud nos bella exciderunt.

6. DOMUS S. MARIAE, vulgò *Wonsnickhusssen* apud Arnhemū, Geldrię metropolim. Cœnobium istud condidit *Rainaldus I.* Geldrię Dux, & vxor eius *Eleonora*, Eduardi Anglię Regis filia: teste Henrico Aquilio, in Geldrię chronico. Caussam foundationis lege apud Dorlandum in Chronico Cartusiano, lib. 6. cap. 22. pag. 354.

Obijt autem Rainaldus an. 1343. cum annis xvii. præfuiisset. Fuit hoc monasterium multorum olim Geldrię Ducum tumulis nobile; quos Caluiniana rabies, pro sectę ingenio, nostra ætate violauit, funditusque excidit.

7. MONS S. IOANNIS BAPTISTAE,

B 5 in Zele:

24 ORIGINES CARTVS.
in Zelemensi vico, apud Distemium
Brabantiae opidum. Huius cenobij an-
no Christi M. CCC. XXVIII. Auctor fuit
Gerardus Toparcha Diestensis, & *Castel-
lanus* Antuerpiensis, eiusque coniux
Ioanna à Flandria, Comitis Loffensis fi-
lia. Hic vixit & obiit anno Christi 1507
ætatis 53. Petrus Dorlandus, qui præter
Chronicon Cartusianum, multa alia
scripsit Ecclesiae utilia: uti videre licet
in *Bibliotheca Cartusiana* F. Theodori
Petrei, Cartusiani. Moderatur nunc
hanc eandem Cartusiam P. *Theodo-
rus Stumpvuyckius*, natione Batauus,
singularis industriæ ac pietatis Vir.
8. VALLIS REGALIS, apud Ganda-
uum, Flandriae urbem primariam, &
maximam. Quæ quidem Domus pri-
mum coepta est construi anno Dom.
M. CCC. XX. Incorporata verò est Or-
dini anno istius seculi XXVIII. Quo tem-
pore extitit Canonicus quidam Eccle-
siae S. Donatiani Brugis, D. VVILLE-
BAERD, qui suo ære locum illum, vbi
Cartusia constructa est, cum vicinis
aliquot prædijs, comparavit. Quæ de-
inde

MONASTERIORVM. 25
inde Ludovicus Flandriae Comes cū
uxore sua ac filio ab omni seruitio ac
debito exemit. Itaque hi fuere quasi
primi Cartusiae huius fundatores. Fuit
autem primus huius loci Prior MI-
CHAEL COELIAN, qui cū esset in
seculo magnarū opum vir, ac prædi-
ces, amore solitudinis accensus, mun-
do nuntium remisit, plurimaque è sua
substantia domui contulit. Cui de-
mortuo successit *Ioannes N.* Post quē
D. *Guilielmus de VVarnevuyck* regimen
suscepit, nepos nimirum generosi ac
nobilis viri D. *Guilelmi de VVarne-
vuyck*. Qui cū non haberet liberos,
in gratiam nepotis sui, omnium bo-
norum suorum immobilium, quæ in
Hasselt (est hoc insigne prædium haud
procul à Gandavo) sita sunt, Cartusia-
nos Gandenses constituit hæredes:
permotus, ut fertur, instinctu diuino:
occasione nimirum virtutis, humi-
litem & patientiæ laici cuiusdam i-
stius eiusdem Conuentus, ex eorum
genere quos *Conuersos* nuncupât. Qui
cum quodam tempore spicas legeret,
& for

& fortè in proximè adiacentem agrū, qui prædicti nobilis erat, imprudens incidisset, illicque quasi in Conuentus sui fundo, nonnullas colligere aristas inciperet, VVarnevvyckius id conspiciatus, indignabundus actutum accurrat, hominiquè insignem alapam infregit. Qui id patientissimè tolerans, veniam insuper demissè precatur: ignosci sibi postulans, quod inscius peccasset. Quo patientiæ exemplo ita commotus est animus Generosi viri, vt insequenti nocte somnum haudquaquā capere potuerit, correptus nimirum horrore quodam terribili, adeò vt se ilicò expiraturum crederet. Vnde prima aurora Cartusiam adiēs, Priorem interpellat, exponit quid pridie cum laico crudeliter egerit, atque in pœnitudinis signum terras suas omnes Ordini suapte sponte offert.

Dein erat & aliud quoddam prædium, Monasterio propinquum, & domicilium alterius cuiusdā viri nobilis, qui dum intempestæ noctis silentio cum vxore in lecto decumberet,
atque

atque inde Cartusianorum fratrum (erat enim illorum Ecclesia vicina admodum) exaudiret, singulari in Deum amore inflammatus: *Ez, inquit ad vxorem, quàm alacriter boni isti religioni diuinas concinunt laudes, veluti Angeli quidam caelestes; cum interim nos molli decubantes lecto, otiosi conquiescimus. Quidni prædium hoc nostrum viri istius religiosi, caelestem in terris vitā degentibus, offerimus: quatenus aliquando nos secum recipiant in aeterna tabernacula, cum sint ciues Sanctorum, & domestici Dei!* Dictum, factum. Neque hic stetit res, quin & Gandauensis Magistratus piā conuentualium conuersatione inflāmat, ex ærario suo tres ibidem construxit cellas, & complures alij vtriusq; sexus possessiones suas, agros, ac prædia, in Monasterij eiusdē vsum libentes contulerunt.

Floruère autem in insigni hoc Cœnobio duo præstantis eruditionis viri, quorum vnus fuit GOSVVIVS DE BECK, cui anno Dc m m m. cccc. xvii. Priorem ibidem egit, ac primarium

Luc. 16.
Ephes. 2.

28   ORIGINES CARTVS.
rium Prouinciæ Visitatorem; de quo
latius in *Cartusiana* legitur *Bibliotheca*.
Alter verò GVILIELMVS BIBAV-
TIVS: qui cùm esset istius loci alum-
nus ac Præfectus, magnaque polleret
rerum agendarum prudentia, tandem
anno Domini M. D. XXI. in totius Or-
dinis GENERALEM est cooptatus. Ve-
rùm cheu in ista miseranda Belgij cla-
de, quæ anno post Christum M. D. LXVI
atrociter defauit, celeberrima hæc
Cartusia rebus ferè omnibus ab hære-
ticis spoliata est, ac tandem etiam an-
no M. D. LXXVI. tum ab his tum ab il-
lis vsque adeò in cinerem redacta, vt
modo vix vllum veteris ædificij extet
monumentum. Quæ res Superiores
impulit, vt anno M. D. LXXXIV. in ipsa
Gandensî vrbe quietiorem comino-
randi locum à Senatu expetierint, im-
petrauerintque. Qui quidem nouo in-
dito nomine, *dormus S. BRVNONIS in
heremo*, hoc tempore vocitatur. Cuius
nouum ambitum, seu claustrum ma-
ius, cellarumque, ad formam ordinis N. P.
ARNOLDVS HAVENSIVS, modernus Car-

MONASTERIORVM.   29
Cartusiæ Prior, coaptare studet: Vir
nimirum, de quo ignores, doctiorne
sit, an humilior; morum grauitate præ-
stantior, an animi tranquillitate hila-
rior: certat enim singularis illius pru-
dentia cum admiranda simplicitate,
seruor orationis cum operibus chari-
tatis: adeò vt & benè faciendi studio, &
scriptionis laude exteris etiam, non
suis tantum amori sit ac honori.
9. Dom^o OMNIUM APOSTOLORVM,
apud Leodicum, insignem Eburonum
Vrbem, in monte Cornelio, initia sua
debet *Engelberto de Marcka*, XLVII.
istius loci Episcopo, necnò & opulen-
tissimo ciui *Ioanni de Brabantia*, Sca-
bino Leodicensi, qui amplissimos huic
monasterio redditus annuatim adsig-
navit. Cuius fundamēta iacta sunt cir-
ca an. Do. M. CCC. LVII. cepitque Ordini
incorporari 4. anno post. Nā in Capit.
Generali, sub P. HELISARIO (fuit hic
XXIII. Generalis, obiitque An. M. CCC.
LXVII.) maiori in Cartusia an. M. CCC.
LX. celebrato, primus Cōuentui huic
Prior adsignatus est P. BERTRANDVS
pro-

30 ORIGINES CARTVS.
professus Cartusiæ Parisiensis. Quo cū
tres alij ex maiori Cartusia simul mis-
si fuere. Quorum primus vocabatur
Bartholomeus, professus nimirum
domus Arnhemensis; alter, Ioannes
militis; tertius, Adamus N. vterque fi-
lius Abbatis Villæ in Picardia.

*De funda-
tione Do-
mus Lec-
dicēsis con-
sule Chro-
nicō Dor-
landi lib.
6. cap.:o.
Pag. 370.*

Vixere autem hoc in loco primitus
Canonici regulares Ordinis Præmon-
stratensis, qui nunc intra muros vrbis
Leodicēsis degunt, in loco, quem *Bel-
lum reditum* nuncupant. Cæterum in
Cartusia Leodicēsi est insignis Bibli-
otheca, vetustis manuscriptis codici-
bus bellè instructa. Quam, cū ante
biennium illic essemus, non sine fru-
ctu perlustrauimus: atque inter cætera
vidimus manuscripta opera omnia
IACOBI VITRIACI Cardinalis, to-
mis aliquot comprehensa: præstque
huic loco D. IOANNES STELANT,
vir tum morum grauitate, tum inge-
nij acumine suspiciendus.

10. DOMVS NOVAE LVCIS S. SAL-
VATORIS, apud Ultraiectum, urbem
apud Batauos Archiepiscopali cathe-
dra

MONASTERIORVM. 31
dra illustratam. Ex monumentis istius
loci mihi constat Anno M.CCC.XCII.
Suedorum, Gasbecæ, Putti, & Stryæ
Dominū, agros amplissimos in Stryēsi
tractu, loci huius Monachis contulisse
ALBERTO Hollandiæ, Zelandiæq;
Comite, ac filio eius natu maiore
GVLIELMO adprobantibus. Porrò
Monasterij huius ruinæ vix hac tem-
pestate visuntur amplius; adèd sæua
Caluini rabies Deo dicata domicilia è
medio sustulit.

11. PORTVS SALVTIS S. ANDREAE,
apud Amstelredamū, Hollandiæ em-
porium, mercatu potius quàm religi-
one celebre.

12. MONS SION, apud Zirizæam, Ze-
landiæ oppidum: cuius ne ruinæ qui-
dem hac tempestate exstant.

13. DOMVS NOSTRAE DOMINAE
de GRATIA, olim extra Bruxellam,
Brabantiae urbem regiam, loco pera-
mœno sita, sed bellis istis ciuilibus fun-
ditus euersa. Nostra autem memoria
est intra muros Urbis magnificè ædifi-
cata, magisque indies adsurgit studio

C

& in-

& industria Reu. P. Domini HERCV-
LIS VVINCKELII, loci istius vigilan-
tissimi Prioris, totiusque Prouinciæ
Vilitatoris integerrimi. Porrò mona-
sterio sacellum adhæret, D. Virginis
cultu celebre, quod ingenti seculariū
hominum frequentia visitur.

14. Monasterium S. BARTHOLO-
MAEI, apud Delfos Holladiæ oppidū,
nunc in cineres flammæq; redactum.

15. Domus S. SOPHIAE, apud Syluam
ducis, Brabantiaæ urbem, militari po-
pulo nobilē. Ad cuius monasterij con-
structionē cum *D. Ludolphus van VVater*,
Buscoducensis Ecclesiæ Canonic⁹,
alijque nonnulli ciues diuersas contu-
lissent eleemosynas, licet insufficientes,
tandem strenuus miles, ac generosus
D. Arnoldus de Herlaer, & *D. Adelheidis*
Picks eius vxor, ambo natione Sicam-
bri, liberali sua donatione id effecere,
vt in loco qui *Vucht* etiam nū dicitur,
haud procul ab vrbe cenobium in ho-
norem templi Constantinopolitani,
S. SOPHIAE, recēter tunc à Turcis oc-
cupati ac prophanati conderetur. Ve-
rum

rum enim uerò, quia ad talem Mona-
sterij erectionem cōsensus Ducis Bra-
bantiaæ necessariò requirebatur, hinc
placuit Seren. Burgūdiæ, iuxta ac Bra-
bantiaæ Duci *Carolo Audaci*, per patētes
litteras anno 1471. in eiusdem erectio-
nem cōsentire, & semetipsum princi-
palem loci benefactorem vltro offer-
re. Cuius tamen infœlici atque imma-
turo interitu plus spei quàm rei Car-
tusiani Patres consecuti sunt. Porrò L.
loci huius moderator seu Rector fuit
eximius ille Extaticus Doctor, *Diony-
sius Rickelius*. Cui successit *Ioannes de*
Monte. Præfuit etiam isti loco an. Do.
1480. *Henricus*, cognomento *Prudens*,
qui ibidem fati concessit anno 1484.
Quo de in *Bibliotheca Cartusiana* agi-
tur. Est ergo hæc Cartusia fundata, atq;
Ordini incorporata circa annum Do.
1466. nunc verò in urbem translata.
Primates habens *P. Michaelem Gen-
zema*, antiquæ virtutis ac fidei virum.

16. Domus S. MARTINI, IN MONTE
SOLIS, apud Campos insignē Transi-
selaniaæ urbē, nūc penitus quoq; est di-
ruta,

ruta, atque ex fundamento excisa, nedum eruderata. Adeò, vt postremus loci istius PRIOR Pater Arnoldus N. rebus adhuc stantibus, ac mediocriter istic florētibus, non sine veri præsensio- ne, ac quodā diuini numinis afflatu, paulò ante obitum lecto circumstantes identidem interpellauerit; vt duplo profundius in terram eum defoderēt, quàm communis habet consuetudo. Futurū enim, vt demortua religiosorum fratrum corpora, etiam vomere tandem aliquando proscinderentur. Quod vaticinium equidem, seu præ- sensionem, rei probauit euentus. Sunt namque saxa sepulchralia in urbem translata, sanctissimorū Patrum mon- umenta violata, pietatis domicilia e- uersa, ipsumque suspiciendæ pulchri- tudinis templum, non minus quàm cæmeterium in Cereris vsum reda- ctum.

17. MONASTERIUM S. MARIAE MAGDALENÆ *sub cruce*, in vrbe Lo- uaniensi, ædificari cœptum est an. 1489. Varij varias cellas dederunt: inter eos emi-

eminet *Ioannes Ouerhouius*, Antuerpi- entis, Nassouix gentis Quæstor; *Marg- arita*, Eduardi Angliæ Regis soror, Caroli Audacis, Burgundiæ Braban- tiæque Ducis vidua, & *Maria Magda- lena Hamalia*, vidua item Guilielmi Croy, Marchionis Arschotani; quæ & Heuerlense Cælestinorum, extra mu- ros Louanienses cœnobium, à marito inchoatum perfecit. Cæterum in Car- tusia Louaniensi, spectabilis est porti- cus, magnitudine & opere; nec aliam facile inuenies huic comparandam. Lege Iusti Lipsij Louanium lib. 2. cap. 17. Priorem nunc agnoscit Vekhouiū quendam, qui magna cum laude illic præest.

18. Domus S. ANNAE, apud Brugas Flandriæ urbem, mercatu olim nobi- lissimam. Istud monialium cœnobiū anno Christi 1363. suo ære exædifican- dum curauit *Balduinus Vossius*, ditissi- mus mercator Brugensis: testibus Me- yero in Annalibus Flandriæ, & Dor- lando in Chronico, lib. 6. cap. 33. p. 376. Quorum posterior addit, Balduini fi-

liam *Mariam* hîc Priorissæ, vt vocant, munus laudabiliter obiuisse.

19. DOMVS MECHLINIENSIS, in qua hac tempestate degunt Patres aliquot Angli, exiortes è solo patrio, viri nimirum eximie pij: quibus Rex Hispaniarum de necessarijs annuatim prouidet.

CAPVT X.

PROVINCIA ANGLIÆ,

1. Monasterium VVITHAMENSE,
2. LOCVS DEI Hentonienſis.
3. BELLA VALLIS, apud Nothingã.
4. Monasterium SALVTATIONIS B. MARIÆ, apud Londinum, regni Angliæ metropolim. Fundauit id anno 1371. *Gualterus Mainius*, Belga, patria Cameracensis: quem ob fidelem operam militarem in Vasconia aduersus Gallos præstitam, Eduardus III. Angliæ Rex, *Garterij*, vt vocant, ordinis Equitem crearat.

DE Cartusianis Londinensibus ab Henrico VIII. Angliæ Rege, ob constantem religionis orthodoxe professionem,

sionem, varijs amplissimè scripserunt: ad quos Lectorem remittimus. Maxime verò ad historicam relationem *Mauritij Chancaei*, oculati nimirum testis, qui horum pars magna fuit; quam nuper recēsitam, impressit Bernardus Gualtherius, ciuis ac Bibliopola Coloniensis.

5. Domus S. MICHAELIS in Hul, apud Kingestonum. (triã.)
6. Domus S. ANNAE, apud Conuen-
7. Domus ASSVMPTIONIS B. MARIÆ, in monte Gratix.
8. Domus IESV DE BETHLEHEM, apud Scheinam.
9. Domus VISITATIONIS B. MARIÆ, de Auxiolme.

Hæc & alia innumerabilia Angliæ monasteria, Patrum memoriã, hæreticorum furor, prò dolor, euertit. Sunt tamen hodieque varijs in prouincijs Angli, religioss ordinibus adscripti. Inter alios non pauci sunt Mechliniæ, apud Brabãtos, Cartusianæ vitæ genus amplexi: sacræ apud Britannos propaginis foecundum, vti confido, semen aliquando futurum. CA-

CAPVT XI.

PROVINCIA ALEMANNIAE
superioris.

1. VALLIS S. IOANNIS IN SEITZ, apud Ciliam Slauoniæ oppidum: cui olim præfuit Stephanus Senensis, qui annis aliquot à manibus fuit sanctissimæ Virgini Catharinæ Senensi, quiq; in publicis generalis capituli Comitum, anno Dom. M. CCCC. X. celebratis, GENERALATV sponte sua sese abdicauit, sua vtique cum laude, atque Ordinis bono. Nunc hæc eadem Cartusia regitur à D. VIANO GRVNELLO, Prouinciæ istius Visitatore perquam eximio, industrio, atque in arduis procurandis negotijs probè exercitato.

2. VALLIS S. MAVRITII, in Gyrio, in Slauonia.

3. VALLIS IOCOSA, in Carniola, in Freniz, Slauoniæ pagò, putatur fundata circa annum Domini M. CCC.

4. LAPIS REFVGII, in Hungaria, eodem fermè tempore crectus dicitur, quo & superior.

5. VAL-

2. VALLIS OMNIVM SANCTORVM in Maurbach, tertio à Vienna, Austriæ metropoli, lapide, fundatorè agnoscit *Fridericum Pulchrum*, Alberti Imperatoris filium, qui cum solitudinis amans, istic aliquamdiu quietè vixisset, tandem etiam post mortem, quã anno Domini M. CCC. XXX. oppetit, ibidem est humatus. Fuit olim duplici porticu insignis, ac prouentibus largis clarissima; ante annos verò octoginta, cum Solimãnus Turcarum Imperator Viennam ingenti cum exercitu obsidione cingeret, magnas per pessa clades, interitui ferè obnoxia, nonnullos è gremio suo perdidit: ad cò vt plerique eorum Turcica barbarie trucidati, Martyrij palmam promeruerint: è quibus fuère D. Sigismū- dus, Modestus, Erhardus, ac Sebastianus: quorum duo posteriores laici.

6. VALLIS S. ANTHONII, apud Legniz in Hungaria, Poloniam versus, quæ circa annum Domini M. CCC. fundata putatur.

7. MONS OMNIVM ANGELORVM,

C 5

in

in Snals Tirolensi Comitatu, Henricum Bohemię ac Polonię Regem, Carinthię Ducem, fundatorem habuit, circa annum Domini 1326. Quę tamē iam vnā cum domo Ittingensi de mādato Capituli Generalis, Franconicę incorporata est Prouincię. Est in altissimis montibus, rupibusq; inaccessio, aliquot horarum spatio vixq; peruia: adeò vt sit locus horroris, ac vastę solitudinis.

8. VALLIS AVXILII in Tarckan, in Hungaria apud *Agicum: quam nonnulli post annum Domini M.CCC. cōstruētam fuisse autumant.

*forte Agriam.

9. THRONVS B. MARIAE VIRGINIS in Gemnico, Austrię pago, ædificiorū splendore, atque opum magnitudine ceteras istius loci Cartusias longè post se relinquens. Quippe quę fundatorē habuit ALBERTVM Austrię Ducem, Romanorum Regem, quem fata hinc anno M.CCC.LXIII. eripuēre: estq; vnā cum thori sui consorte Domina IOANNA, sorore nimirum Regis Bohemię ac Polonię, eodem in tumulto, ibidem humatus.

10. VAL-

10. VALLIS S. MICHAELIS in Levl, in Hungaria, circa annum D. 1350. cōstruēta perhibetur.

11. Domus SS. TRINITATIS, apud Brunam, non incelebre Morauię oppidum, eadē ferè tempestate cōstruēta existimatur. Cui laudabiliter iam nunc tam vitę exemplo, quàm cruditionis laude præest P. Renatus Hensseus, Menapius: cuius exstat Tyrocinium *Militiæ sacre ac religiosę*, anno 1609. Colonię impressum, atque Episcopi Olomucensis calculo comprobatum.

12. PORTA B. MARIAE, in Axpach supra Danubium, in Austria, de cuius admirāda cōstructione cōsule Chronicon Dorlandi, li. 6. c. 20. Sunt qui adfirmant circa an. Dom. 1400. Ordini incorporatam: habet autem visendę pulchritudinis porticum.

13. VALLIS IOSAPHAT, apud Olo-
motium, Episcopalem Morauię urbē, bis terve * Zisckę, & aliorū seditionibus, suis mota sedibus, nunc in ipsum Olomucense oppidum est translata.

* *Quæ bis Ziscka fuerit, patet infra, in descriptione Cartusie Pragensis.*

14. Domus THRONI SS. TRINITA-

TIS,

TIS, in Pletriach Slauoniæ vico apud Ciliam, fundata est ab illustri ac Magnifico Viro, D. Hermanno, Ciliæ ac Sagoniæ Comite, qui diem obiit suum Anno Dom. M. CCCC. xxxvi. Cœpta vero est ædificari circa annum post Christum natum M. CCCC. xxx. Verum vix mihi persuadco, eandem à Cartusianis Patribus etiamnum inhabitari.

15. DOMUS S. LAURENTII in Itinga, Heluetiæ pago, iussu S. Sedis Apostolicæ anno M. CCCC. LXI. ordini Cartusiano adsignata, tandem anno xCVI. seculi nuper elapsi, Franconicæ sociata est Prouinciæ. Quæ cum ingenti alieno ære contracta, vix respirare posset amplius, iam nunc peruigili œconomiâ V. P. Domini *Ioannis Eeichstein* eiusdem assiduis laboribus, præstantique doctrina, caput audet erigere, pristinasque vires resumere.

16. HORTVS B. MARIAE propè Pragam. De quo ita *Georgius Bartholdus Pontanus*, in succincta Bohemiæ historia, quæ apud *Claudium Marnium* anno

anno 1608. prodijt: *Henricus sextus Imperator* habuit filiū *Ioannem*, cacum nomine, quem Bohemis præfecit. Qui religionem actus, miratusq; asperam Cartusianorum vitam, per quam corpora castigarent, & in potestatem suam redigeret, Cartusianos nunquam antea in Bohemia visos, Pragam, condito illis templo, & bene dotato adduxit. Cæterum *Ziska* cepit populum ann. 1406. contra *Venceslaum* Regē ita comitare, vt & monasterium Cartusiense à *Ioanne cæco* splendide erectum spoliarent, flammisque exurerent, & vndecim ex ijs viros religiosos, probos, & sēnes sertis spineis coronarent, atque illufos in ciuitatis antiquæ custodiam ducerent, saltante coram illis quodā laico *Marsick* nomine. Cartusianorum autem vnus post preces suas singulis noctibus. (licet optimè custoditus) euanuit. Porro quis, qualisve *Ziska* ille fuerit, iam nunc operæpretium est, ex *Anthonij Bonfinij* decadibus commemorare. lib 2. de- cad 3. edi- tio vve-
Post Venceslai mortem, quidam, inquit, Ioannes Ziska emerfit, haud ignobili genere,

44 ORIGINES CARTVS.
*nere, Trofnouia ortus, vir tenui cultu, in
aula à pueritia educatus, bello impiger ac
strenuus, altero captus oculo, quem per cer
tamen amiserat : item cum ferox ingeni
um, & indomita rapinarum libido ine
rat. Is Hussitarum contagione infectus.
coacta sacrilegorum manu, in templa fe
cit impetum; comminuit Diuorum simu
lachra, Christi optimi Max. fregit imagi
nes, Cartusiensium cœnobium, vetustum
quidem, & mirabili opere constructum
diripuit succendit q̄. Hæc Bonifacius ad
annum Domini M. CCC. XCIX. Inte
rim tamen reparatum quidem est, ac
Cartusiensi Ordini redditum, verum
iam hoc tempore ad manus hominū
secularium deuolutum.*

CAPVT XII.

*PROVINCIA ALEMANNIAB
inferioris, quæ & Franconia vul
gò nuncupatur.*

1. NOVA CELLA in *Grunauv*, propè
VVirthheim in Fræconia, quinto fermè
à *VVirceburgo* lapide, primum fun
dato-

MONASTERIORVM. 45
datorem circa annum D. 1348. recolit
illust. Comitem à *VVirthheim*. Aucta
tamen plurimum temporis progressu
prædijs optimis, ac largo prouentu no
uitorum quorūdam, qui illic Diuino
nomini famulantes, se suasque facul
tates omnes loco huic in perpetuum
adsignauere. Passa est ingentem reue
rē cladem, circa annum D. 1550. quādo
pleniq; Lutheranorum Principes Pas
tauentem diatam, in isto ferè regio
nis tractu, instituere.

2. CELLA SALVTIS, in *Tuckelhausen*,
tribus ab *Herbipoli* miliaribus distans,
ab *Othone*, sanctitatis opinione insi
gni *Bambergensi* Antistite, anno 1120.
à fundamentis exstructa. atque Ordini
Pramonstratensi adsignata fuit. Veru
enimuerò ab ijs tandē ad *Cartusianos*
anno redempti Orbis 1351. est deuolu
ta operâ nimirum *Reuerendi* ac præ
nobilis viri D. *Eberhardi de Rider*, Ca
thedralis Ecclesiæ *Herbipolēsis* Deca
ni. Porrò in bello illo rustico, à *Luthe
ro* eiusque assēclis horrendum in mo
dum excitato prorsus incinerata, con
sumpta-

sumptaque fuit, anno nimirum superioris æui xxvii. Quin & in bello Margrauco anno M. D. LII. miserè spoliata, atque exactiōibus exhausta, adeoque attrita, vt de eâ conclamatum omninò fuisset, nisi P. *Nicolaus Comiti-rius*, domo Belga, ac professione Coloniensis, vir nimirum magnæ industriæ, iuxta constantis animi, eo circa annum Domini M. D. LXXV. Superiorum auctoritate relegatus, collapsa restaurasset, ac dispersa congregasset: ita vt aliquamdiu totius Prouinciæ seminarium existens, etiam nunquam optimè audiat, insignique pietate floreat.

3. HORTVS ANGELORVM, haud procul à VVirceburgo, Franconiæ metropoli, primarium habuit fundatorem Reu. ac Nobilem Virum *D. Eberhardum de Hirsheim*, Canonicum & Archidiaconum Ecclesiæ Herbipolensis: quippe, cuius opè suprema manus operi imposta, quæ ædificijs erigendis, quaque censibus dotandis: ita tamen vt etiam alij complures largas appli-

applicauerint manus. Cæterum & hominum incuria & temporum iniuria etiam huic loco non exigua illata clades, adeò vt periclitari magnoperè potuisset, ni duæ insignes loci huius columnæ tantam tempestatis vim validè sustentassent; nempè P. GERARDVS AGRICOLA, ac IOANNES MULNERVS: quorum hic non ita pridem magno cum Prouinciæ istius luctu ac detrimento Visitator obiit. Cuius ope & industriâ ita hac tempestate foelix ille *Angelorum hortus* efflorescit, vt quàm plurimis admirationi sit, ne dum imitationi. Habet enim viros nō pietate solùm, sed & eruditione celebres: è quibus vt cæteros quorum in *Bibliotheca Cartusiana* fit mentio omittere, inprimis occurrit P. SIMON VVEISSERVS; & quem ipse olim in spiritalis vitæ palæstra erudijt, D. ERHARDVS VVINHEIMIVS, *Agrippinensis* auctor *Sacrarij*. Floruit etiam illic olim R. D. VVALTHERVS, Diagorganensis, Episcopus 30. annis Bambergæ, & Herbipoli in Pontificalibus

Vicarius, familiæ quondam Dominicanæ ex professo Monachus: qui strictiori, quietiori que sese vitæ in senio dedens, CARTVSIANORVM illic institutum amplexus, quàm pientissimè in Domino obdormiuit.

4. MONS S. SALVATORIS apud Erfurtum, siue Erfordiam, non incelebre Thuringiæ oppidum, Moguntino Archiepiscopo subiectum. De cuius cœnobij initijs ita NICOLAUS SERARIUS Societatis IESV doctissim⁹ Theologus libro 5. *historia Moguntina*, pag. 861. vbi de rebus gestis Ioannis XLIV. Archiepiscopi pertractans; Anno, inquit M. CCC. LXXII, cœpit Erfurtensis Cartusia, prout in eius notatum peristyllo. Cum enim ad auxiliij montem, de quo libro tertio, notatione 20. dixi, miraculorum quæ diuinitus ibi fiebant, causa, concursus esset plurimus, plurimæque oblationes; harum pars tertia Sacerdoti, qui sacra curabat, constituta fuit. Ille verò magnis inde auctus diuitijs, amico cuiusdam suo IOANNI * ORTONIS, Dorlensi Præposito, viro pio, negotium

* alij Ortonis.

gotium testamento dedit, ut in DEI honorem, animæque suæ subsidium, ac salutem illas iste conferret. Bona igitur & Reuerendissimi Archiepiscopi, & Senatus Erfordiani veniâ decreuit, hic CARTVSIANVM ad Erfordiam cœnobium erigere. Cumque de oportuno loco esset sollicitus, architectum, qui circumspiceret diligenter omnia, miserat. Huic verò astitit Iuuenis, qui locum ubi CARTVSIAM nunc est, laudauit; simulque subito euanuit. Atque hunc eâ elegantia & pulchritudine fuisse, adfirmabat architectus ille, ut alterius libenter oculi iacturam faceret, si eum iteratò semel duntaxat conspiciari daretur. Fuit autem consecratum nouum hoc sacrum edificium Anno millesimo trecentesimo septuagesimo quarto. Hactenus Serarius. Porro postquam Capitulo Generali zelus præfati IOANNIS ORTONIS denūciatus fuisset, misit ad eum Priores duos, qui constructâ iam domum de manu fundatoris susciperent, nempe P. Ioannē Priorē Moguntinum, cum P. Henrico N. Priore in

Grunau, quibus in dotem adsignauit triginta circiter florenorum millia. Incorporata itaque fuit domus hæc Ordini, & specioso SALVATORIS titulo eam ob causam insignita, quod fundator plurimam pecuniam à Plebano Ecclesiæ *S. Saluatoris*, vti superius ex SERARIO commemoratum, testamēto consecutus fuisset. Huius primi incolæ fuere professi aliquot Cartusiæ nouæ celle in *Grunau*: videlicet *Henricus Rochel* primus loci istius Rector: secundus, *Gonradus de Offinghē* Procurator: tertius, *Hermannus* cognomento *Statuarius*. Quartus, *Hermannus* de *Suck* Vicarius. Quibus deinde & alij successere; adeo vt etiamnum illic res monasticæ, tam personarum multitudine quàm cellarū amplitudine, non mediocriter floeant, licet Lutheranorum malitia plurima sæpè damna, ac facultatū suarum direptionem sustinuerint.

5. DOMVS SANCTAE ELISABETH, apud *Isenacum* Thuringiæ oppidum, primordia sua debet Cartusiæ Erfordiensis;

diensis; quæ licet iam ab hæreticis occupetur, habuit tamen olim viros eximie doctos; vtpotè cui PRIOR aliquādo præfuit IOANNES ab HAGEN de *Indagine*. Quo de auctor *Bibliotheca Cartusiana*.

6. CELLA B. MARIAE apud Norimbergam, diæcesis Bambergensis, fundatorem habuit *Marquardum Mendelium*. Coenobium quondam opulentum ac præclarum fuit, nunc verò Prædicantium vxorcularū ignobile domiciliū. De cuius fundatione consule lib. 6. chronici Dorlandi capite 20.

7. HORTVS CHRISTI, apud Noertlingam Sueuiæ oppidum, ab Illust. ac generosis Comitibus ab Oettingen fundata, liberaliterque dotata, ad peregrinorum manus deuoluta, tādē Imperialis Cameræ sententia ac decreto Patribus Cartusianis anno M. D. XCIX. adiudicata est, nisi quod executioni eos oporteat insistere, atque ab iniustis possessionibus rem postliminio repetere.

8. AVLA B. MARIAE in Buxia apud Memmingam, Sucuiæ oppidum, diæcesis Augustanæ, Canonorum Regularium olim domicilium extitit, ope verò fundatoris noui, *D. Henrici de Ellerbach*, Canonici Cathedralis Ecclesiæ Augustanæ an. reparatæ salutis M. CCCC. IV. Cartusianis adsignatum, insigni ædificiorum splendore, nec nõ & opum magnitudine etiamnum cæteris istius loci cœnobijs supereminet.

9. PONS B. MARIAE in Astheim Franconia, seu Francia Orientalis pago, tribus milliaribus VVirceburgo distita, foundationis sui exordia iure meritò debet *D. Erckingio à Stuartzenburgh*, cuius familia nunc Comitibus titulo virtutis ergò est insignita. Hic viuendi finem fecit an. M. CCCC. XXXVI. Plurima quidem monasterium hoc bello rustico incommoda sustinuit, verum industriâ ac vigilantia duorum insignium Prouinciæ istius Visitatorum *D. Hauptij*, ac *D. Ludouici Hageri* ad eò vires recuperavit suas, vt tum structuræ magnificentia,

centia, tum rerum necessariarum copia, alijs admirationi sit. Huius quoc loco PRIOR olim fuit *Theodoricus Loërius*, Stratanus, vir de ordine suo quàm optimè meritus: qui obiit anno M. D. LV. die xxvi. Augusti.

10. DOMVS PASSIONIS CHRISTI apud *Legnitæ* in Silesiæ Ducatu, fundata est per Illustrissimum Principem *Ludouicum*, Ducem Legnizensem & Brigensem, circa annum Christi M. CCCC. XXX. deducta nimirum recenti colonia ex Cartusia Erphordiana.

11. MONASTERIUM B. MARIAE, bonilapidis, Germanicè *Guitelstain*, apud Vrachium, Ducatus VVirtenbergensis, oppidum: fuit olim Præpositura Monachorum Benedictinorum, à Zvvifaldensi, Diœcesis Constantiensis Abbatia dependens. Sed *Ludouicus & Vdalricus* VVirtenbergenses anno M. CCCC. XXXIX. eo loco CARTVSIANOS collocarunt; teste Casparo Bruschio in Chronologia Monasteriorum Germaniæ.

12. MONS S. IOANNIS BAPTISTAE in Vogelsberch, quem Lantgravius Hassiæ in ditione sua anno M. cccc. XLII. construi curavit. De quo in Cartusiæ Erfordiensis Chronico hæc reperiuntur. *Sub VIII. PRIORE Erfordiesi IOANNE Rotlas Nimburgensi, monasterium quoddam Monialium in Hassia prodigaliter viuendo, interitui penè propinquum erat; unde cum præfato Priori id dono oblatum esset, is magna industria ac parcimonia tantum effecit, ut rebus omnibus ad amussim compositis, pristino tamen splendori restitueretur, Cartusianoque instituto accommodaretur, licet nunc hæreticorum rabie iisdem denuò sit ereptum.*

12. HORTVS B. MARIAE in Illenbach olim arx, à nobili quodam viro *Balthazaro de Faer* circa annum Domini M. cccc. LIV. Ordini oblata ac tenuiter nimis dotata, iam nunc si DEVS cœptis fauerit, largaque bonorum Patronorum manus adiuuerit, meliusculè habitura speratur. Est etenim loco accommodo, salubri, solitario,

tario, ac peramœno; quinque milliaribus VVirceburgo distans, duobus verò ab Astheimensi Cartusia.

13. DÔMVVS B. MARIAE ANNUNCIATAE in Cōraetsburch apud Padebornam VWestphaliæ oppidum, in mōte S. Sixti: quæ iam ad annos aliquot habitatore caruit: tum quod loci istius Antistites nouissimis hisce temporibus non vsque adeo rem monasticam promouerint, tum quod ciues ab auitæ fidei sinceritate desciscentes, Lutherani plerique esse maluerint, quã verè Catholici. Eam ob rem etiam factum, ut Ordo Cartusiensis non magno perè pro suæ recuperatione Domus hætenus laborauerit. Verum quãdoquidem iam annis aliquot Padebornensi diçcesi præfuit Reuerèd. *D. Theodoricus à Furstenburch*, vir tam generis splendore illustris, quàm catholicæ religionis zelo insigniter flagrans: qui non modò collapsa vetustate maiorum opera præclare ibidem restituit, verum etiam extinctū propè inter suos pietatis studium re-

stauravit, haud quaquam dubium, quin si quis ex Ordine Cartusensi ad hanc rem idoneus, à Superioribus ablegaretur, voti fieret compos, hocque insigne olim pietatis domicilium, à tã catholico benignoque Principe postliminio recuperaret.

14. Cœnobium TRANSFIGVRATIONIS IESV CHRISTI in Reinschavv propè Zvrickavv in Misnia, Saxonix Ducis fundasse circa annum Domini M. CCC. LXXVII. perhibentur. De quo tamen in annalibus Cartusix Erphordiensis hæc ferè totidem verbis leguntur. *Sub PRIORE XVIII. Erphordiensis D. Iodoco Kristein viro eloquentix singularis, magnaque industria novellis surculis cœptum est prouideri domui Transfigurationis; abductis ex Cartusia Erphordiana quatuor religiosis. Ordini verò dicta domus, cooperante Domino Ottonio, Præposito Canonorum Regularium, qui eam prius incoluere, accessit. Ipsius enim, & suorum pari consensu effectum est, ut per Sedem Apostolicam Ordo Cartusiensis ibidem erigeretur.*

15. Do-

15. DOMVS S. VITI apud Ratisbonam Bauariæ oppidum, de qua a VViguleius Hundius sua in *Metropoli a pag. 63. Salsburgensi*, quæ anno 1582. Ingolsta- *272.* dii prodiit, contestatur fuisse aliquando Benedictinorum Patrum domicilium. Quod *Gebhardus* huius nominis I. Ratisbonensium Antistes XIV. in fundo qui dicitur *Pruel*, à Monasterio S. Emmerani per legitimam permutationem recepto, anno nongentesimo nonagesimo septimo edificauit. Quod tamen anno Dom. M. CCC. LXXXIV. *Albertus* Boiariæ Dux, cognomento *sapiens*, eiectis ob vitæ dissolutionem, Benedictinis, CARTVSIANAÆ familiæ Patribus perpetuis temporibus incolendum, adsignauit. Qui etiãnum die noctuq; laudabiliter illic sub Venerabili Priore *D. Georgio Vese-lio*, Prouinciæ istius Conuisitatore diuinis officijs insistent. Queis cum Serenissimus, ac modis omnibus religiosissimus Princeps, *Guilielmus*, senior Bauariæ Dux, ceu vnus de Cartusianorum grege, per integras

gras interdum hebdomadas , solitari-
 rius commoratur . Est namque Mo-
 nasterium hoc ædificiorum splendo-
 re, ac tēpli ornatu, inò & altari sum-
 ptuosissimo, cum primis celebre.

CAPVT XIII.

PROVINCIA RHENI.

1. Monasterium S. MICHAELIS , a-
 pud Moguntiam, Rheno flumini im-
 minens, haud longè à florentissimo o-
 lim S. Albani cœnobio Benedictino-
 rum , fundatorem laudat *Petrum*,
 LXXIX. Episcopum & XXXIX. Archie-
 piscopum Moguntinum; qui an. 1320.
 viuere desijt. Testem habeo Nic. Sera-
 rium, lib. 5. Historiæ Moguntinæ. Vide
 etiam chronicon Hirsaugiensè Ioan-
 nis Trithemij ad annum M.CCC.
 XXXIV.
2. Monasterium S. ALBANI , extra
 muros vrbis Treuironum , haud pro-
 cul Mosella fluuio. Huius & Confluē-
 tini cœnobiorum fundator fuit *Bal-
 duinus* Archiepiscopus Treuerensis:
 de quo fusè Dorlandus in chron. li. 6.
 cap.

cap. 24. pag. 356. & Trithemius, libro
 superius citato ad annū M. CCC. XXXI.
 3. CONFLVENTINVM S. BEATICOE-
 nobium, in monte sitū , Rhenum in-
 ter & Mosellam , haud longè à Con-
 fluentia, Moguntinæ ditionis opido,
 frequenti ciuium ad pias stationes cō-
 cursū singulis hebdomadibus frequē-
 tatur. Vide Petrum Cratepolium , in
 Catalogo Episcoporum Treuirensiū,
 in Balduino Comite Lutzenburgēsi,
 quem dicit obiisse a. M. CCCC. LXVIII.
 4. Monasterium S. BARBARAE , in
 vrbe Coloniensi, ann. 1338. *VValramus*
 Archiepiscopus Coloniens. fundauit,
 eo ferè loco, quo S. Seuerinus Episco-
 pus epinicium Angelorum , animam
 S. Martini Turonensis Antistitis è ter-
 ris ad cęlos deducentium, audiuit: qui
 fundus hodieque *S. Martini ager* nū-
 cupatur. Dotem postea auxère viri cū
 pij, tum opulenti: de quibus ex alijs
 huc facientibus , fusè agit Erhardus
 VVinheimius in suo Sacratio Colo-
 niæ Agrippinæ.

Coloniensis porrò Cartusia mul-

ros insignes viros, optimè de Ecclesia libris etiam editis meritos protulit: in his *Henricum Calcariensem, Venerum Roleuinckium, Petrum Blomevennam, Ioannem Iustum Lanspergium, Theodericum Loerium Stratauum, Laurentium Suriuum, Iacobum Mosandrum, Zachariam Lippeloium, Theodorum Petreium, Cornelium Grasium, Anthonium Dulkenium*, aliosque pietate iuxta ac eruditione præstantes.

5. MONS S. MARIAE, apud Argentoratum siue Strasburgum. Quod monasterium cum Lutherani bello Argentorateni, circa an. Dō. M. D. XC. evertissent, monachi in vicino tractu Molshemiensi sedem collocarūt. De huius fundatione Dorlandus lib. 6. ca. 25. pag. 358. Colonienf. editionis.

6. MONS S. IOANNIS BAPT. apud Friburgum in Eluctijs.

7. BETHLEHEM B. MARIAE, in Ruremundensi Geldrorum vrbe, ad Mosam flu. Quod quidem cœnobium excitauit Gerard⁹ III. Geldric⁹ Comes, qui cum annis xxvii. præfuisset, anno

1229.

1229. obiit: Henrico Aquilio teste, in Geldricæ chronico.

Hoc in monasterio pijssimè vixit & obdormiuit *Dionysius Richelius*, Cartuliani cognomento per orbem Dorlandus lib. 6. Chronici, cap. 23. P. 355. notissimus: de quo nos in Elogijs Belgicis, & Antonius Posseuinus in apparatu sacro, Trithemius, Dorlandus, Sutor, & alij fusissimè.

De monachis Carthusianis, à Guilielmi Nassouij, Arausiensium Principis militibus, pro Christo occisis, vide Theatrum crudelitatum hæreticorum nostri temporis, auctore *Richardo Verstegano*, Antuerpiæ editum. Et historiam Reuerendi Domini Patris *Arnoldi Hauensij*, Carthusiæ Gādensis PRIORIS dignissimi, editam Colonix apud Bernardum Gualtheri, anno 1608. in octauo.

8. DOMVS S. PAVLAE *porto montis* apud Bernam Heluetiorum oppidum, à fidei sinceritate hoc tempore alienum, atque ideò à CARTVSIANIS desertum.

9. VALLIS S. MARGARITAE in vrbe

- 64 ORIGINES CARTVS.
 fia, quarto circiter lapide à Dantisco.
 3. CLAVSTRVM B. MARIAE, apud
 Hildeshemum, Episcopalem Saxoniae
 Urbem, quae Domus iam Rhenanae
 subiacet Prouinciæ.
 4. DOMUS MISERICORDIAE DEI, a-
 pud Francofurtum ad Oderam, quae
 tamen à Cartusianis modo non habi-
 tatur.
 5. TEMPLVM B. MARIAE, apud Lu-
 becam.
 6. DOMUS LEGIS B. MARIAE, apud
 Rostochium.
 7. CORONA B. MARIAE, in Pome-
 rania.
 8. PAX DEI, apud *Schiuelbein* in no-
 ua Marchia.
 9. PAX B. MARIAE, in regno Suc-
 ciæ.

CAPVT XV.

PROVINCIA LONGOBARDIAE.

1. DOMUS CASVLARVM, apud Ge-
 nuam Ligurum caput.
 2. VALLIS PISII.
 3. MONS BENEDICTVS.
 4. STO-

MONASTERIORVM. 65

4. STOLA DEI, apud Parmam, urbem
 ducatus titulo illustrem.
 5. Monasterium S. BARTHOLOMEI,
 apud Genuam Ligniae metropolim.
 6. MONS S. PETRI.
 7. DOMUS MONTIS BRACHII.
 8. Monasterium S. AMBROSII, alias
 AGNI DEI, apud Mediolanum, Insu-
 briæ metropolim.
 9. Monasterium SS. PHILIPPI & IA-
 COBI Apostolorum apud Astam urbem.
 10. Monasterium S. MARIAE DE GRA-
 TIA, apud Ticinum siue Papiam du-
 catus Mediolanensis urbem. De cuius
 inijs ac Laudibus ita Stephanus VV-
 nardus Pighius, in Hercule suo Pro-
 dicio, à Plantinianis excuso: *Est in-*
ter Mediolanum & Ticinum, cæno-
bium Cartusianorum pulcherrimum,
atque amplissimum. Cuius templum ex
vario pretiosoq; marmore à fundamen-
tis excitatum, historiarum sculptoris
ac statuis artificiosis exornatum à pri-
mâ fronte ingredientibus religionem
incutit, & introgressos maiestate qua-
dam angusta suspensos tenet; dum offe-
run-

runtur oculis tot picturae, altaria & sacraria auro argentoque ditissima, adicula marmorea, monumentis pulcherrimis decorata. Condidit templum ac cœnobium Ioannes Galeatius Vicecomes, primus Insubrium Dux, atque locupletissime dotavit. Cuius, in aede sacra, sumptuosissimum ex marmore sepulcrum, cum statua & imagine ad viuum facta visitur. Adiunctum in tabula marmorea litteris inauratis rerum ab ipso gestarum elogium præclarum, ac lectu valde dignum.

Sunt in hoc cœnobio multa pretiosa & rara Principum donaria, Diuinum reliquia, & pulcherrima quæque templi ornamenta. Ipsius monasterii ædificia sunt sumptuosissima, porticus milliaria, pomaria amplissima cum lucis, nosocomium item apparatusissimum. Haud procul inde visuntur viuarum capacissimi septa, murus latericius, sed magnam ex parte nunc dirutus & deiectus: qui millia passuum viginti in quadrum circumductus, concludebat arua, siluas & prata, feris enutriendis destinata. In quibus olim apri, cerui, damae, capreoli, lepores, & id genus animalia ad

vena-

venatum continebantur. Auctor eius operis idem Ioannes Galeatius Dux fuit, qui cœnobium condidit. In iisdem septis castra sua metatus erat Franciscus I. Galliarum Rex, Ticinum obsidione premens, cum à Caroli V. Imp. Ducibus, Lanoio & Borbonio victus, prælio caperetur, cum Rege Nauarra, & præcipuis Galliarum Principibus, anno post Christum natum 1525. Hactenus Pighius.

11. Monasterium S. TRINITATIS, apud Mantuam urbem, Ducatus insignibus decoratum.

12. Domus S. MARIAE LAVRETANAE, apud Saonam, ditionis Genuensis opidum.

CAPVT XVI.

PROVINCIA TVSCIAE.

1. Domus S. MARIAE, apud Senas, vetus Hetruscorum oppidum.

2. Monasterium S. HIERONYMI, apud Bononiam. Petrus Sutor, lib. 2. de vita Cartusiana, tract. 3. cap. 2. videtur indicare, cœnobium istud fuisse exstructum

à Ioanne Andrea, Iureconsulto scriptis editis notissimo.

3. Monasterium S. PETRI DE PONTIGNIANO, apud Senas Etruriæ urbem.

4. Monasterium S. SPIRITVS, apud Lucam urbem, Reipublicæ gloria ac libertate florentem.

5. Domus BELREGNARDI, apud Senas.

6. Monasteriū S. LAURENTII, apud Florentiam, Etruriæ caput.

7. Domus MONTELLI.

8. VALLIS GRATIOSA CALCIENSIS, apud Pisas, urbem Etruriæ, Disciplinarum studijs & Academia nobilem.

9. Monasterium S. ANDREAE DE LITTORE, apud Venetias. Vide Dorlandi Chronicon, lib. 7. cap. 37.

10. Monasterium SS. HIERONYMI & BERNARDI, apud Patavium, siue Paduam, ditionis hodie Venetæ opidum, studijs præsertim Medicæ artis nobilitatum.

11. Monasterium S. CHRISTOPHORI, apud

ri, apud Ferrariam, de quo in Hercule Prodicio, pa. 349. Fundatorem agnoscit Borsum, Atestinum scilicet Marchionem, & Ferrariæ principem, qui obiit Anno M. CCCC. EXXI.

12. Domus S. MARCI, Vedanensis.

CAPVT XVII.

PROVINCIA ROMANA,
quam Longobardiæ remotioris vocant.

1. Monasterium SS. STEPHANI ET BRUNONIS, in Calabria. Id ipse B. BRUNO, Rogerij, Calabriae & Siciliae Comitis liberalitate adiutus, excitavit, ibidemque piè in Domino Anno M. C. I. obdormiuit.

Cæterum post mortem beati Brunonis, vt in histotia vitæ eius Surius commemorat, *in Cartusiana vitæ instituto perseueravit illud monasterium sub quinque Prioribus, qui ei successerunt, usque ad tempora venerabilis GVIGONIS Prioris Gartusiæ. Inde in Gallia crescente ordine Cartusiensi, so-*

lum illud Calabriae monasterium à beati patris Brunonis feruore & sanctitate tepefendo, degenerauit. Et petebant quidem eius habitatores à Cartusia Visitatores & reformatores; sed nimia locorum intercapedo non facile id obtinebat. Itaq. ad Cisterciense institutū illi se trāstulere, quod tum recens ortum, & incomparabilis viri B. Bernardi Abbatís Clarauallensis, insigni sanctitate, multoq. labore mirificè propagatum, in magno feruore durabat. Ad illud autem tempus in Carthusiana religionis professione permanserat illud monasterium annos sexaginta. Sed Cisterciensi quoq. religione, successu temporis, ibi tepefente, tandem monasterium S. Brunonis factum est commendatitium, usq. ad sanctissimi Pontificis Leonis Decimi tempora.

Is Pontifex, cum multorum relatione de eximia B. Brunonis sanctitate crebrò audisset, indignum arbitratus est eum, quem prae potens Deus in hac vita tot auxisset donis & charismatibus, & nunc caelesti afficeret beatitudine, inter-

terris non eximiā laude & praedicatione efferrí, nec debita pia deuotionis officia persolui, apud thronū diuinæ gloriae quiescenti, cui dedisset Dominus cor ad preceptum & legem vitæ & disciplinae. Itaq. non modò auctoritate Apostolicā clementer annuit, sed etiam voluit, ut in singulis monasterijs totius ordinis Cartusien- sis & earum Ecclesiis siue Sacellis, festum Sanctissimi Brunonis confessoris annis singulis, die 6. Octobris, quo decessit è vita, solenniter colatur, & congrua debitaq. deuotione celebretur; ipsius etiam corpus, atque memoria, dignam in Domino laudem habeat, ac venerationem: conueniēs etiam officium in honore ipsius agatur & decantetur, nec non quotidie in diuino officio de eo commemoratio fiat. Domum praeterea S. Stephani, quam B. Bruno in Calabria condiderat, & in qua sacrum eius corpus quiescit, idem Pontifex à Cisterciensibus ad Cartusianos reuocauit, anno salutis 1514. ut deinceps illic Cartusiano more & instituto viuatur; sicut & nunc viuatur. Haecenus ex Surio.

2. Monasteriū S. BARTHOLOMAEI
de Trifulto, 3. Do-

3. Domus S. LAURENTII de Padula.

4. Domus S. MARTINI, apud Neapolim, regni Neapolitani metropolim. Quo de in Hercule Prodicio, pag. 349. Possidere dicitur triginta annui redditus ducatorum millia.

5. Monasterium S. IACOBI, in insula Caprensi.

6. Monasterium S. CRVCIS, in vrbe Roma: quod nunc ad thermas Diocletianas translatum, S. Maria de Angelis nuncupatur.

Quod PIVS IV. Pontifex Maximus magnificentissimè extruxit, addita inscriptione, quæ in arca suprema visitur:

*Quod fuit idolum, nunc templum est
Virginis, auctor*

Est PIVS ipse Pater, demones aufugite.
Vide Laurentium Schraderum Halberstadiensem lib. 2. Monumentorum Italiae, fol. 121. editionis Halberstadianæ, apud Iacobum Lucium Transylvanum, anno M. D. XCII. Est in hac Cartusia etiam monumentum Anthonij de Duca. Quin & Appendix B. Pla-

Platinæ in vita Pij IV. loci huiuscè meminit hisce verbis: PIVS Papa IV. *thermas Diocletianas vetustate corruptas, B. MARIAE Virgini, Dei matri, dedicatas, magnificentissimo templo in sacram adem, & Cartusianorum cœnobium mensrua quingentorum aureorum solutione conuertit.* Cuius equidem loci etiam in Baronij Annalibus habetur mentio, anno nimirum Dom. CC. XCVIII. frum. X. XVII. & XVIII.

7. VALLIS S. NICOLAI CLARI-
MONTANI.

Sunt & alia fortassis alibi huius instituti Cœnobia, nobis incognita, quæ utinam Cartusiani ipsi plenius aliquando, eruant; illustriora tamen quæ quæ arbitror à nobis recensita.

F I N I S

ERRATA ORIG. CARTVS.

sic corrigantur.

PAG. 3. lin. 17. Iesuatos. p. 25. l. 22. hu-
militatis. p. 27. l. 3. *deest*, cantum. p.
28. l. 11. defæuijt. pa. 35. l. 15. Vckhouium.
p. 38. l. 9. comitijs. p. 40. l. 8. inaccessis. p.
44. l. 4. cui. Ibid. l. 12. Bonfinius. pa. 46. l.
9. *deest*, ac. ibid. l. *lege*, etiamnum quàm.
p. 60. l. 6. Stratanum. p. 65. l. 4. Liguriæ.
ibid. l. 22. sculpturis. pag. 68. l. 9. BELRE-
GVARDI. p. 72. l. 15. ara.

ADMONITIO AD LECTO-
REM F. THEOD. PETREI.

MOnet hoc loco CARTVSIANÆ
AUCTOR BIBLIOTHÆCÆ, surrep-
tisse sibi vnum vel alterum *μνημονικὸν ἀμάρ-
τημα* pag. 304. lin. vlt. in nomine FRANCIS-
CI *de Puteo*. Non enim fuit is, qui in Conci-
lio Basileensi (hoc namque secundum Onu-
phrij calculum cœptum est celebrari anno
1431. absolutum verò est ann. 1442) decem
ad Pontificatum habuisse suffragia legitur;
vtpote qui vita functus longè post obiit;
nempe anno vicesimo primo post sesqui-
millesimū. Sed intelligere voluit (ita enim
in NOTIS suis ad Dorlandum pag. 89. ex-
ertè notauit) FRANCISCVM cognomento
Maresme, qui fuit xxviii. Ordinis Genera-
lis, præfuitq; ab anno 1437. vsque ad 1463.
Tunc siquidem ad superos migravit.

Similiter & pag. 301. eiusdem Bibliothe-
cæ, lin. 10. pro CONFESIONEM scribendū
fuiisset, DEMONSTRATIONEM : adeo in
procliui est festinantem cæcos parere ca-
tulos.